

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Iaktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben úzv. Kirchnerné felviteli és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdelmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

VI. évfolyam.

Vasárnap 1897. évi december 5-én.

49. szám.

A protekció.

Versecz, 1897. nov. 25.

(G.) Egyike azoknak az idegen nyelvű szörnyetegeknek, melyek hogy, hogy nem, — befurakodtak a magyar társadalom erkölcesibe s ott a legszemérmertlenebbül pusztítanak minden téren. Annyi bizonyos, hogy nem magyar nyavalya, de a magyar társadalom nyílt szíve, őszinte bizalma mindenki iránt és gavallér könnyenbíve kellett hozzá, hogy ennyire be tudja magát fészkelni minden rétegbe a társadalmi életnek.

Ne tagadjuk el, hogy van valami ehhez hasonló vonás a régi magyar megyei életben is. Az atyafiság rendszere uralkodott a megyékben mindenütt s még ma is rátudnánk mutatni egy-egyre, ahol hűségesen fenn tudta magát tartani a mai napig.

Csak hogy ez a rendszer védekezés volt az ismeretlen jövevények ellen. A táblabíró már zsenge ifjúságában oda ültette a fiát a megye asztalához s ott várt egész serege a tiszteletbeli hivatalnokoknak az üresedésre. Mind nemes családhoz tartozott s a jövő fejében szolgálta a nemes vármegyét bajszserkenésig!

Ez tehát nem volt az, amit ma protekciónak nevezünk.

Az a szemérmertlen tolakodás, amit e néven nevezünk, undorral tölt el minden jó érzésű embert, mert valósággal komikus-számba megy már a dolog, — ha nem volna tényleg olyan szomorú.

A szomorú oldal az, hogy az igaz tehetség, mely érzi a saját jelentőségét s az

önárzatelnek egy bizonyos mértéke fölött is rendelkezik, nem megy bele a vásárba, mert üres protekció révén nem akar kapaszkodni.

A legtöbbször pedig a mindenünne kikopott, megfélemlített, tehetségtelen firmák koptatják a protekció kilincsét zsíros szinekurák, öleső hivatalok, vagy jövedelmező küldetések után sóvárogva, — miután már saját vagyonukkal, vagy tán már a másokkal is végeztek.

Mindenféle fórumon ugyanaz a jelenség.

Apró szolgálai állásokat, díjnoki helyeket, közigazgatási és bírói gyakornokságot csak egy sereg protekció árán lehet megszerezni.

Mert a túltengésnek maguk a hivatalvezetők az okai.

A miniszteriumokból indult ki a dolog, ahol a képviselő-protektorok valóságos saskajarást vittek véghez a jelöltjeik érdekében. Aztán elragadt az alsóbb hivatalokra, a kereskedelemre s most igazán úgy áll a dolog, hogy magas képzettség, jó bizonyítvány, önérték és szerénység már nem elégséges ajánlatok, mert többet ér egy magas rangú protektor a jeles diplománál.

Akik látjuk mindennap ezt a harezot, már mosolygunk rajta.

Látunk alakokat, akik magas, magasabb és legmagasabb protekcióval kopogtattak egy hivatalban. A főnök elég erélyes volt nem adni semmit az ilyenekre s mert ismerte a protekciót, nem alkalmazta.

Ez azonban nem esüggött, hanem egy hét alatt kijárt magának egy legislegmagas-

sabb protekciót, nem miniszterit, oh nem, főherceget, s azzal kopogtatott.

A hivatal főnöke nem hitt a saját szemének. De nehogy önmagát kelljen dezavualnia s a vezetésére bizott ügynek kárt okoznia, elhatározta, hogy fölkeresi a fenséges ur udvarát.

Ott a fenséges ur főudvaamesterét informálta az ajánlott felől s megkérdezte, hogy most is óhajlják e még kinevezését. Természetesen nagyon megköszönték az információt s azt a választ kapta, hogy teljesen az ügy érdeke szerint kell cselekednie.

Ez megtörtént eset s illusztrációul emlíjük fel.

Igen, de hány olyan hivatalfőnök van, aki ez erélyes lépésre magát elszánni képes? Hány százat vesz le a lábáról egy magas mosoly, egy kézszerítés, egy ígélet és sok-sok érdek, mely még a jó hivatalnoktól sem maradhat távol.

Valóságos bombaként csap le ilyen körülmények között Wlassics kultuszminiszternek a leírata a protekció ellen, melyet csakhamar követett Erdély igazságügyminiszteré is.

Annál nagyobb feltűnést kelt a dolog, mert éppen a miniszteri bürook ajtai előtt hemzsegnek a kilineskoptatók legnagyobb számban s legnagyobb szívósággal. Akinek egy képviselő ismerőse van, az lépést se tesz addig, míg be nem protezsálta magát.

Örülünk, hogy most ismét Wlassics miniszternek egy jó tényét jegyezhetjük fel a krónikának emlékeztül s mindenkinek megiszivlelésül.

Tárcza.

Egy verseczi kiváló ipartelep.

Gyermekkorom óta mindig nagy élvezetet és gyönyörűséget találtam abban, ha a különféle iparosok munkáját nézegethettem.

A vigan kanyargó Sajó partjainál, hol Tompa irogatta viráregreit, hol Toth Ede kereste és találta fel örökszép színműveinek alakjait, az eperfa árnyalta kálvinista parochia mellett ott volt közel a kovácsműhely, ott nézegettük órahosszat gyermekkorunkban az öreg Darabant mester munkálkodását.

Később midőn az ősi középiskola fogadott kebelére, a tudós professorok vezettek bennünket ide oda, meglátogattuk a különféle gyárakat, ipartelepeket, valóságos ünnepünk lett egy ilyen látogatás kirándulás, éppen úgy, mint a fővárosban, midőn lerázva magunkról a középiskola porát, komolyan készültünk jövő életpályánkra.

A régi előszeretettel azonban megmaradt. Most is nagy élvezettel nézegetjük az ipari munkálkodást, felkeressük a gyár és kézműipar telepeket, igaz örömet érzünk, midőn látjuk, hogy mennyire haladunk ez irányban is, hogy mily nagy lendületnek impult iparunk még a vidéken is, nem kell átlépni az ország határát, itthon e hazában is be tudjuk szerezni mindazt, mire szükségünk van.

Városunkban, melytől a rohamos haladás senki el nem vitathatja, az utolsó két évtizedben különösen fellendült az ipar és kereskedelem.

Uj gyártelepek, vállalatok keletkeztek, melyek szépen prosperálnak, s nem csak a helyi szükségletet elégítik ki hanem ellátják nagy vidékünkét is, elvonják lassacskán a jobb módú népet attól, hogy mindennemű szükségletért — a régi usus szerint — a külföldre, forduljon, ide értjük Ausztriát is.

Városunk és délvidekünk kiválóbb ipartelepeinek ismertetésével már eddig is foglalkoztunk, de még inkább foglalkozni fogunk ezentúl, mióta az „Országos Iparegyesület“ újabb akcióit indított, s a közreműködésre lapunkat is felkérte, s kiadta a jelszót, hogy „Magyarországot a magyar iparnak kell visszaadni“.

Az a mi legnagyobb hibánk és bajunk azonban, hogy jofórman nem is tudjuk, hogy mink van, mert ha tudnánk nem fordulnánk sok ily dologért idegenbe, melyeket helybeli iparosoktól is beszerezhetünk, talán sokkal jutányosabban, mint másoll.

Ezuttal egy oly verseczi ipartelepét kívánismertetni, melynek parját messze földön nem találhatjuk fel, s mely méltó arra, hogy T. Cz. olvasóközönségünk becses figyelmére méltassa.

A Temes-Kutasi és nap utca sarkán a múlt nyáron egy nagyobb aranyú barokk stílusú épületet emeltek, melynek szép formái, eme-

letes homlokzatának öszhangzatos ornamentikáin megakad a járókelők szeme. A tiszta nagy épület kivalik a többi jelentéktelen házak sorából.

Ez az épület oly gazdag ipartelepét rejt magában, melyre méltán lehet büszke polgárságunk.

Schulcz Lénárd egyszerű asztalos mester 1865-ben, tehát 32 évvel ez előtt szerény asztalosműhelyt és butoraktárt nyitott. Addig fáradozott, mesterkedett, hogy üzletét hatalmasan megnagyobbította s midőn a hogy mondani szokták „jól megszédte magát“, félrevonult. Az erős alapokra fektetett vállalkozást Apfelbaum Hugó vette át, ki fiatal tüzzel és szakértelemmel oly ipartelepét alkotott, mely e nemben a fokozott igényeket is teljesen kielégítheti.

A város közepén fekvő telep több mint 2400² méter területet foglal el van benne jól felszerelt asztalos műhely, továbbá kárpitos és díszítőosztály, mely gazdagon el van látva mindazon kellekekkel, melyek a modern igényeknek megfelelőek.

Az épület nagyarányú két szárnyában oly gazdag butoraktár van elhelyezve, melynek letezését itt a vidéken fel sem tételtük volna.

Az asztalos ipar legegyszerűbb termékeitől, a gazdagok fényező lakás berendezéseig mind az feltalálható ott gazdag választékban, szolid kivitelben, izléses csoportosításban, a melyre a lakásokban szükség van.

Baross halála óta ez az első erélyes hang s jól esik nemcsak nekünk, de sok ezer önzert embernek, akik eddig szomorúan ballagtak hátul a protekciót hajszolók hosszú gárdája mögött.

Azt reméljük, hogy a miniszterek erélyes szava a protekció hajszolás ellen nem fog elhangzani hatás nélkül.

Üdvözljük a protekció megrendszá-bályozóit az igazak nevében!

Kérelem.

Versecz város iskolaszéke az idén is úgy, mint más években karácsonyfát kíván felállítani a tisztelendő nővérek vezetésére bizott elemi leányiskola munkatermében oly szegénysorsú fiú és leány növendékek számára, kiknek szüleik a szent ünnepek alkalmából gyermekeiknek még legcsekélyebb ajándékot adni sem képesek.

Tisztelettel fordulunk tehát városunk nagylelkű közönséghez, hogy faradozásainkat gyakorlati, a szegény gyermekek karácsonyfaja számára taneszközöket, ruhákat ajándékozni, vagy bár mi csekély összeg felajánlásával azok beszerzését elősegíteni sziveskedjenek.

A kegyes adományokat — melyek nyilvánosan nyugtatványoztatnak — tisztelettel kérjük az elemi fiúiskola igazgatósaigához, vagy a leányiskolába a tisztelendő főnökhöz küldeni. Versecz, 1897. évi december hó 3-án.

A városi iskolaszék.

Kérelem az igen tisztelt verseczi közönséghez.

Itt van a tél, ragyogó hóhelyek szállingóznak s megjelenésüket örömmel üdvözlő a vig gyermekereg. Az öröm hangjai közé azonban panaszhangok vegyülnek. Az elő hó meghozta a maga örömeit azok számára, kik jól felruházva ételben hiányt nem látnak; de panasz tör ki azok ajkáról, kik nyomorult rongyaikkal alig képesek betakarozni s kiknek napi eledel a száraz kenyéren kívül semmi. Rosz esztendő, rosz termés volt. A következményei lépten nyomon észlelhetők, észlelhetők az iskolában is.

Nagy azoknak a száma, kiket a hideg ellen nem véd meg eléggé az a pár rongy darab, mely a ruha szerepét volna hivatva betölteni, de nagyobb azoké, kiknek a hideg mellett éhséggel is kell küzdeniök. Az ember szive elszorul, ha a hidegtől vészgo gyermek kichezett arcát látja, s ha kérdezősködni talál, megtudhatja, hogy bizony száraz kenyér, sult tok,

A törekvő és ambíciózus tulajdonos nagy áldozattal 7. egymástól elkülönített helyiséget a kiállításokon látható berendezéssel allított fel, hol a vasárló a stilszerű és harmonikus szobaberendezésekkel megismerkedhetik.

Képvisele van ott valamennyi szokásos stílus ebédli, halló, nappali, női és férfi szoba berendezés. Különösen szépek az újabbban ismét divatba jött, javított és nemesített barokk stílus a német, és francia renaissance stílus butorok, az egyszerű, de izléses angol szobaberendezések, pompás barony és selyem peluche kárpitok, függönyök és dekorációk. Rendkívül gazdag raktár a butorszővetek, borításokhoz és a lakás díszítéshez. Nagy szekrényekben vannak felhalmozva a selyelybrokát, mohair, crepe, rips és peluche jutte, vászonbor és burett szövetek, drága smyrnak és valódi bőrök.

El sem hinné az ember, ha saját szemével nem látná, hogy milyen izléses butorok, pohárszékek, szekrények agyak kerülnek ki az udvar hatsó részét elfoglaló nagy asztalosmuhelyből, hol számos segéd dolgozik szakadatlanul. Az asztalos muhely praktikus szarítóval is el van látva, közvetlen csatlakozik hozzá a kárpitos és díszítő muhely, hol a butorokat tetszés szerint választott szövetekkel vonják be. Az egész telepen kész a villamos világítás berendezése, a szép kereslet mellett bizonyít az, hogy az üzleti könyvek mellett 3 alkalmazott foglalkozik.

Az ipartelep közel 10 kiállításon nyert első rendű kitüntéseket, melyek szépen beramázva ott függnek az irodák falain.

Az emeleti anyag és szertarok is nagy terjedelmű helyet foglalnak el. Tűzbiztonság szempontjából különösen érdekesek, a mennyeiben vastag homok és praepertált kavicsrétegekkel vannak biztosítva.

Mindenfelé ritka rend és tisztaság, jó izlésre valló csin és berendezés.

Az új ipartelep megtekintését ajánjuk olvasóközönségünknek, különösen a holgyeknek. Személyesen meggyőződhetnek arról, hogy igazunk van-e?

Perjessy Lajos.

nyers sárga répa, vagy nyers kaposztatorzsa mellett hétről-hétre meleg ételt nem ettek. A tél kezdetén vagyunk csak. A kiáltó szükséggel szemben az iskolaszék nem kötelességet vél teljesíteni a midőn az igen tisztelt közönség jószívűségéhez egy kérelem fordul. Sok család van, hol az ételmaradék elég arra, hogy egy ilyen szegény éhezőnek, 8—11 éves iskolás fiúnak lucullusi lakomát nyújtson vagy legalább is meleg taplalékaul szolgáljon. Ezért az ételmaradékért kéri az iskolaszék az igen tisztelt nemesszívű közönséget! Nemesszívű emberbarátok, kik e kérést meghallgatják, s kik ez ételmaradékkal a tél folyamán keresztül egy-egy ilyen éhezőnek kinjait enyhíteni szándékoznak, felkértem, hogy ebbeli szándékukról az elemi iskolai igazgató urat értesíteni sziveskedjenek.

A községi iskolaszék.

NAPI HIREK.

Községi iskolaszékünk mult kedden Seemayer János kir. tanácsos elnökle alatt tartott ülésében elhatározta, hogy a szegény iskolás gyermekek felruházása érdekében ismét gyűjtést indít, s utasítja mind az elemi népiskolai, mind pedig a polgári leányiskolai tanstestuleteket, hogy f. hó 22-én, Wlasits közoktatásügyi m. k. miniszter intenczióinak megfelelőleg hazafias ünnepélyeket rendezzenek. A községi polgári leányiskola igazgatójaul tisztelendő Fidelia novért választotta meg az iskolaszék.

Városunk építészeti bizottsága nov. 30-án Kehrer v. tanácsos elnökle alatt tartott ülésében tárgyalta a kaszárnya háromszög és csatorna utcák csatornázásának régen vajdó ügyét, mely utóbbi időben valóságos tengeri kigyóvá nőtte ki magát. Elnökle tanácsos ismertetőn az ügy előzményeit Szalay Lajos főmérnök előadja, hogy a város régi lejtmerési térképe mely Seyler mérnök 1881-ben készítette — röviduton nem vizsgálható felül azon egyszerű okból, mert a fixpontok teljesen hiányoznak. Különben a csatornázás tervét, melyet Schronk mérnök készített mind ő, mind pedig a Miniszter kiküldötte Farkas főmérnök, helyesnek találta, utóbbi csak azt ajánlotta, hogy a csatorna nyílása 300 méterrel feljebb helyeztessék a fehértemplomi ut mellé. Szalay főmérnök ezenkívül előadja, hogy a város általános csatornázásához szükséges új lejtmerés közél 30.000 frtba kerülne. A bizottság előadja a főmérnök azon ajánlatát, hogy a csatorna a jonak talált tervek szerint ekesztessék, a jövő tavaszig a meghosszabbítás tervét is el fogja a mérnök készíteni, hogy idejében tárgyalás alá kerülhessen. Az általános csatornázáshoz szükséges lejtmerés kivitele jobb időkre halasztatik éppen úgy a sertésvagóhid falépítése is, melynek tervét Szalay főmérnök nagy szorgalommal elkészítette, mivel ezen mű kivitele 60.000 frtba kerül, az építészeti bizottság indítványozza, hogy az épület csak majd akkor emeltessek, midőn jobb vagyoni helyzetbe jut a város. A tervezetnek a vízvezetékre vonatkozó része azonban atalakítandó lesz, amennyibe a bizottság gőz üzem helyett villamosüzemet akar alkalmazni, mialtal gépekben pár ezer forint megtakarítás fog elérni.

Műkedvelői előadás. Több alkalommal említettük már lapunkban, hogy a „Verseczi Műkedvelők tarsulata” — mely a legutóbbi időig a tűzoltó egyesülettel volt szervi kapcsolatban — újonnan szervezkedett és önállóvá vált. Azt a dícséretes elhatározását is méltányoltuk, hogy ígérete szerint magyar előadásokat is fog színre hozni. Ez az újonnan megalakult egyesület a múlt Vasárnap mutatta be magát legelőször még pedig Moser kitűnő darabjában a „Könyvtárnok”-ban. Mi ugyan sokkal szivesebben láttuk volna, ha az egyesület működését bizonyos ünnepélyes formában, bizonyos hazafias célra magyar előadással kezelte volna meg, de így is megvagyunk elégedve, mert hiszen a club tagjai, ha német szóval is kellemes estét szereztek a közönségnek, mely a jótékonyezeli előadásokat (ilyet hirdettek a szinlapok) nagylelkűleg szükta támogatni. Az előadás, — leszámítva a műkedvelőknel, különösen a kezdőknel, fel fel tűnő félénkséget, lampalazt és egy egy kiesi szögletességet — teljesen kielégítette a közönséget, s nem csak erkölcsi, hanem bő anyagi sikerrel is jutalmazta a szereplőket. Az előadás közreműködtek a holgyek közül: Dajkovits C., Muresian J., Horvath H., urnok, Neukomm K. és Seidl C., kisasszonyok. A teriak közül: Navratil J., Muresian K., Gettmann R., Bernaesky A., Roth R., Ghina J., Dajkovits J., Velcsán Sz. és Fuchs Gusztáv. Az előadás bevétele és tiszta jövedelméről eddig még nem kaptunk kimuta-

tást, de bizonyára tetemes összeg jut a „jótékony célra”. Mint a derék műkedvelők tervezik legközelebb magyar előadást is fognak tartani. f. hó 12-én a mikor is Berczik „Nézd meg az anyját” című műve kerül színre. A legmelegebben üdvözljük ezen hazafias elhatározásukat és őszintén kívánjuk a sikert. A bő elismerés bizonyára nem fog elmaradni.

Közygűlések. Városunk közygázgatási bizottsága rendes havi közygűlését f. hó 11-én szombaton! törvényhatóságunk pedig 14-én Kedden fogja megtartani.

Az acetylen világítás. A multkoriban a „Reform” helybeli német lapársunk így sóhajtott fel: „Oh holdog Tatatóváros, te vagy az első város amely behozta az acetylen világítást!” Persze ebben a sóhajtásban ama gondolat volt kifejezve, minő ostobák, szamarak ezek a versecziek, hogy a boldogító acetylen világítás helyett villamvilágítást rendeznek be. En mar foglalkoztam e lapok hasábjain az acetylen világítással, egy saját komponálta aparatusom megsemmelésére fel is hívtam, annak idején, az olvasó közönség figyelmét melynek segítségével most is bárkinck szivesen megmutatom ezen világítási módozatot, hanem mikor a „Reform” ezen felsóhajtást olvastam, elkezdett bennem a kíváncsiság mégis fészkelődni s ez ösztökélt arra, hogy utánna járjak a dolognak. A mult héten Budapestten Vessel Pál tatatóvárosi képviselővel beszéltem s kérdeztem, nos hogyan ütött ki az acetylen világítás. — Biz az ki is ütött, be is ütött, míg végre közygűlési határozattal kidobtuk az egészet. — Hogy-hogy? kérdem meglepetve. — Hat kérem míg ő felségeik a nyári hadgyakorlat alatt nálunk voltak, az utcák szépen meglettek világítva az acetylen gáz által, ott volt az acetylen gáz részvénytársulat egész személyzete folyton s akkor produkáltak valamit, habar az alatt az idő alatt is volt robbanás. Mikor ő felségeik elmentek, a készülékek is elkezdtek felmondani a szolgálatot a lampák mind rosszabkul égtek, végre csak mint valami olajos mécs úgy pislogtak. A magánlakásokban ahol be volt vezetve az acetylen, kiállhatatlan bűz lett, a láng bekormozott mindent, egyik robbanás a masikat követte, úgy hogy további szerencsétlenségek elkerülése végett november 15-én a városi közygűlés kitiltotta az acetylen világítást a város területéről s a tarsulatnak fel kell még a befektetett csöveket is szedetni. Egyébiránt pedig tessék a „Tatatóvárosi Híradót” elolvasni, meg van írva ott is az egész dolog. Wessel Pal úr ezt 5—6 tanu előtt mondta nekem, s azonkívül is régebben mint szavahihető uri embert ismertem. Meghozattam a „Tatatóvárosi Híradót” az november hó 27-diki vezércikkében a következőket írja: „Tata-Továrosban a f. hó 15-én megtartott képviselő testületi közygűlés óta, a mikor az acetylen fölött elzengtek a requiescat”-ot, kényelmetlenül fészkelődnek puha karosszékekben úgy az acetylenesek mint az a szukebb körű bizottság tagjai, kik annak idején az acetylen-gáz behozatalára küldettek ki a képviselő testület által. Míg benn az acetylen-gáz részvénytársaság igazgatósaiban izgatottan tárgyalják a kissé igazan furcsa határozatot, melylyel Tata és Tóváros területéről jóformán „kitiltatnak” „közveszélyes voltuk” miatt, addig idehaza az ideiglenes szerződést kötő bizottságok is kényelmetlenül kezdik magukat érezni s méltán hajtogatják a mondást, „Bolond, — igazán bolond a helyzet” azt mondja a 15-én meghozott határozat, hogy tekintve az acetylennek tapasztalt közveszélyes voltát, az Tata területén világításul el nem fogadtatik s utasítatik a részvénytársaság a mar lefektetett csöveknek felszedésére, a mely munkálatok keresztülvitelének ellenőrzését az előjárásnak lesz kötelessége teljesíteni. Mikor azt az elutasító határozatot hozták, — „tudták, mit eselekesznek”. Hiába mentegetőzik a tarsulat is, hogy a megtörtént robbanásoknak ez, — hogy amaz a körülmény volt az oka, — hiába mondja ma mar, hogy a legfőbb oka ezeknek a kellemetlenségeknek az, hogy még mindig folyamatban voltak az újabb bevezetések, a mikor elkerülhetetlen volt a csövekbe a levegő behatolását elkerülni, meg az órák sem érkeztek meg, s így ideiglenes pléhórákat alkalmaztak stb. stb. — A publikumnak nem kell a mentegetőses, toródik is az a társaság belügyeivel, vagy a technikai munkák mikéntjével, nehézségeivel, akadályaiival vagy bármivel, — neki a correct világítás kell, nem pedig a mostanig produkát budos, kormozó világító anyag, a melynek feigyujtásanal mindig ott volt az a kellemetlen mellékgondolat hogy: „nem-e szóttyan kedve a gazmérő óranak épen ma felrobbanni”, — a mi persze egy cseppet sem vala

kellemes dolog. A közgyűlés határozata érthető szenczácziót keltett mindenfelé s izgatottan vártuk a társaság nyilatkozatát, de az érthetetlenül hallgat s ma még talán maga sem tudja mit csináljon, holott már lejár a felelősségi határidő a határozat ellen. Na kedves „Reform“ most felsőhajthatsz eként: — Boldog város ez a Tatatóváros, ők dobták ki először az acetylen világítást városukból! Egyébiránt pedig „űdv és gyöngyharmat“!

Szalay Lajos.

A halott becsülete cím alatt a temesvári napi lapok részletesen ismertetik a „Czveits kontra Vezenkovits“ ügyben múlt Csötörtökön lefolyt esküdszéki tárgyalást, melynek előzményei a helybeli gör. kel. szerb egyház kebelében dúló ellenségeskedésekre vezethetők vissza. Vezenkovits Lázár torna-tanító ez év elején a „Budusnyoszt“ cz. szerb lapban „Czveits György ügyvéd urhoz“ czimvel, nyílt levélben hülsen pénzkezeléssel vádolta Czveitset, ki sajtópört indított a cikkirő ellen, de időközben elhunyt. Örökösői folytatták a halott becsületének pörét, hogy emléke tisztázva legyen. A tárgyalásról tudósításunk a következő: Elnök Mály István kuriai bíró, tszéki elnök; szavazó bírák: Horváth Jenő és Apáthy József; jegyző: Schirilla Achill dr. Vezenkovits Lázár dr. Dajkovits István ügyvéd védte. Az örökösök nevében dr. Theodorovics Mihály vitte a vádat. Szerb tolmács: Zsivánovics Mihály. Az esküdszék következő tagokból alakult meg: Hain Albert, dr. Petrus József, dr. Vértes Adolf, dr. Láng István, Pavlovics Sandor, Illits Gyula, Schwimmer Miksa, Steingaszner Ferencz, Beck Miksa, dr. Gáspár János, Gokler Antal, Pápáfy Szekér; pótag: Kovács Mór. Az inkriminált cikk január hó 24-én a verseczi „Budusnyoszt“-ban jelent meg. Hülsen pénzkezeléssel vádolja az elhunyt Czveitset. A ki 58 frtot nem tudott elszámolni. Hogy hívják ezt az embert, — kérde a cikkirő — a ki hamis számadást terjeszt elő? Meg is adja rá a feleletet: Hamisító. Vezenkovits beismeri, hogy ő írta a cikket s a felelősséget érte elvállalja. A tanúk Seemayer Janos 53 éves, evang. vallású, verseczi polgármester, 18 év óta ösmerte az elhunyt Czveitset, a kit kifogastalan embernek ösmert. Társadalmi élete mocskotalan és köztisztéletben állott. Czveits nála járt a cikk megjelenése előtt számadásaival. A hitközségnek a város folyósítja a pénzeket. Mikor a cikk megjelent, ismét megjelent nála boldogult és sajnálatot fejezte ki, hogy közbenjárta ez ügyben. A számadások beadására különben meglett sürgetve. Matheits Mita iskolászéki gondnok fizette ki a kérdéses 58 frt 80 krt a favágatásért a szolgálknak. A hitközség nem vezetett könyveket a betételekről és a kiadásokról. Raits Lyubomir nyug. törvényszéki bíró, ideiglenes gondnok a pénzkezelésnél nagy rendetlenséget tapasztalt. A följelentés egybéként megtéttett a fehértemplomi törvényszéknél. Theodorovits Mihály dr. becsületsértés és rágalmasz vádolja Czveitset. A fölolvastott ügydarabokból azonban kitünik a vád alaptalansága. A város tanácsa maga folyósította a kérdéses összeget. Hogy mennyire alaptalan a gyanusítás maga a polgármester is bebizonyította, a ki előadta a hamisnak mondott nyugta történetét. Bonczolja azután a vádakát egyenkint. Roszhiszeműnek mondja Vezenkovits cikkét, a ki megakartá belegezni a boldogult becsületét, kéri az esküdteket mondják ki a marasztaló verdiktet. Dajkovits István dr. elmondja Czveits György exponált állását, a ki Verseczen össze vesztette a kedélyeket, kétszer is került már ügye a temesvári esküdszék elé. Rendetlenül kezelte a hitközség pénzeit s azután még neki állott feljebb. Nem áll, hogy a „hülsenég“ vádjával illette volna védenze cikkében. Hogy rendetlenül kezelte a hitközség pénzeit, bebizonyult a tárgyalás folyamán is, a tanúk allitása szerint. Hogy nagy rendetlenség uralkodott a pénztárban, mutatja a törvényszéknél folyammatban levő bünyenyítő eljárás. A tanacstól előlegezett pénzeket igenis nála tartotta Czveits s nem arra a célra fordította, melyre kiutalva lett. Vezenkovits nem mondja hamisítónak Czveitset s így nem is illetheti a becsületsértés vagy rágalmasz vádja. Kéri védenzeinek fölmentését. A replikák után Mály elnök összesíti a tárgyalás menetét, mire dr. Petrus József, az az esküdtek főnöke a következő verdiktet hirdeti ki: 1. Szerzője-e Vezenkovits az inkriminált cikknek? 12 igen. 2. Van-e benne becsületsértés? 6 igen, 6 nem. 3. Vétkes-e a vádlott? 6 igen, 6 nem. 4. Van-e benne rágalmasz? 12 nem. 5. Vétkes-e a vádlott? 12 nem. Erre a törvényszék Vezenkovits Lázár a vád alól fölmentette.

Hangverseny. Novacek Károly a budapesti magy. kir. dalműszínház első hegedűse — kit úgy mellékesen említve egyik helybeli német lap „Professor“ czimvel is megajándékozott — ma vasárnap Rezucha Lujza k. a. és Pichert E. szives közreműködése mellett hangversenyt rendez a Glückmann-féle vigadóban. Novacek, mint szép tehetséggel megáldott hegedű virtuoz már eddig is jó hírnevet szerzett magának. Ma este tartandó hangversenye iránt nagy az érdeklődés városunk zenekedvelő közönsége körében.

A verseczi bertermelő dalegyesülete mult szombaton tartotta meg hangversenyyel összekötött táncmulatságát, mely igen jól sikerült. A hangversenyt megjelent Pálffy főispánunk is nevével, továbbá az intelligencia több tagja. Keller karmester dicsérendő szorgalommal és igyekezettel vezeti a kizárólag földművelők által álló dalegyületet, melynek működő tagjai az őszhangzatos éneklés terén szép haladást tettek.

Rövid hírek. Hajtó vadászat. A mult Pénteken a verseczi erdőségben tartott hajtóvadászat alkalmával 17 vadász 42 nyulat és 4 rókát hozott terütekre. — Városunk közigazgatási bizottságába a f. hó 14-én tartandó városi közgyűlésen 5 tagot fognak választani. — Ifj. Mihajlovics József, a verseczi takarékpénztár pénztárnok most ünnepelte meg hivatalnokodása 25-ik évfordulóját. Ez alkalmából pályatársai és tisztelői elhalmozták szerencsekívánataikkal. — Lazarovits Misit körözik. Mint a budapesti lapok jelentik Nagy-Szedistye egykori birtokosa Misi úr, többféle család, váltohamisítás után megszökött, s jelenleg már Amerikában New-Yorkban egyik szállodában evőszék pucoló inas. Ki tudja még, hogy hol végzi. — Említettük lapunk egyik előző számában, hogy Dr. Faith budapesti orvos itt akar letelepedni s a természetes gyógy mód szerint kezelni a beteget. Az új orvost is adta már okmányait a hatóságokhoz kihirdetés végett, azonban a helybeli reklámsok körében oly észleletek tapasztaltak, melyek tőrtől — eltiasztották — okmányait visszakérte és végleg eltávoztott városunkból. Nem lesz tehát rekláms doktorunk. — Villamos vasut Verseczen. Városunk hatósága Svarcz budapesti vállalkozónak és a Résvénytársaság villamos művek készítésére-című társulatnak az előmunkálati engedélyt megadta arra nézve, hogy a Versecz-Gattajai vasut állomástól a kiviteli gözmalomig villamos vasuti terveket elkészíthetnek. — A szerb részben lévő legelők bérletét Tokits J. W. verseczi vállalkozó nyerte el a folyó hó 1-én tartott nyilvános árverésen. A bérlet 10.650 frt. hoz a városnak. — Az olasz Stfanov növények ma este a Baross szállodában zeneelőadást rendeznek. — Kölesönös áthelyezés. Wachmann Vilmos verseczi m. kir. csendőrhadnagy, ki rokonszenves egyéniséggel sok barátot és tisztelőt szerzett magának, Nagy-Bányára; s onnan helyére Edvy István hadnagy városunkba helyeztetett át. — Halálhíradás. Scherter Gyula budapesti polg. leányiskolai tanító Scherter helybeli vaskereskedő fivére a mult csütörtökön élete 48-ik évében elhunyt. Áldás és béke poraira. — Korgert felmentették. Nagy feltűnést keltett városunkban annak idejében az a hír, hogy Korgert verseczi illetőségű temesvári vasuti hivatalnokot bünyvadi eljárás alá fogták, mivel a vasuton felejtett tárgyakat — melyeknek őrizetével meg volt bízva — állítólag elajándékozta: Ez ügyben a mult napokban volt a végtárgyalás és Korgert felmentették. — Verseczi „ezuezilista“. Nem régebben „Achtung Arbeiter“ cím alatt egy német röpirattal árasztották el Délmagyarországot, melynek szerzői ellen a kir. ügyészség nemzetiségi izgatás és az osztálygyűlölet szítása miatt megindította az eljárást. A szerzők egy ideig bújkáltak, de azután megcsipték őket s kiszült hogy Zilsner Gy. és Muek I. verseczi lakosok a röpirat szerzői. Ez ügyben f. hó 16-án lesz a végtárgyalás a temesvári esküdszék előtt.

A magyar iparművészeti társulat vidéki bizottságai. A Hazai műipar érdekeinek hatósabb előmozdítása céljából a magyar iparművészeti társulat oly vidéki városokban, a melyekben legalább is húsz tagja van vidéki bizottságokat alakít, a melyek hivatalos lesznek, hogy a magyar iparművészeti társulat központi választmányát alapszabályszerű feladatainak megvalósításában támogassák. Különös feladatuk e vidéki bizottságoknak pedig abban állana, hogy működési területükön az iparművészeti termelést figyelemmel kísérik, a művészeti iparosok anyagi és szellemi érdekeit előmozdítsák. A társulat évi tagságdíja 5 frt. E csekély összeg már a tagoknak illetményképen járó remek kiállítású „Magyar Iparművészet“ czimű folyóiratban is bő ellenértékre talál. A „Magyar Iparművészet“ tájékoztatást nyújt az iparművészet terén úgy hazánkban mint a külföldön felmerülő minden fontosabb mozonatról, irodalmi színvonalá és műbecsű mellékletei vetekedhetnek bármely külföldi hasonírányú szakfolyóirattal. Maga a társulat az országos izarművészeti muzeum üllői úti palotájában végre minden tekintetben megfelelő otthont nyervén, működési körét fontos hivatásához képest több irányban kiterjesztheti. Nevezetesen állandó iparművészeti bazart — eladási csarnokot — allit fel s e mellett az eddigig szélesbb keretben karácsonyi és egyéb váltakozó kiállításokat fog rendezni. Hogy továbbá iparosaink művészi tekintetben a fokozottabb követelményeknek minél inkább megfelelhessenek, a társulat tagjai olcsón sőt esetleg ingyen jó tervrajzokat kaphatnak. A temesvári kereskedelmi és iparkamara méltányolva jelzett törekvések gazdasági jelentőségek figyelmébe

és felhívja kerületének iparosságát; hogy minél nagyobb számban lépjen be a társulat tagjai sorába. Jelentkezések a „Magyar Iparművészeti társulat“ titkári hivatalához (Budapest IX. üllői út, intézendők s egyuttal a kamara tudomására is hozandók, hogy ez utóbbi a vidéki bizottság megalakítása végett szükséges intézkedéseket megtehesse.

Nyilttér.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kozkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t.) a megrendelt áru postabár és vámmentesen a hához szállítva mintákat postafordultával küldik Henneberg G. (Cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Züriehben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztettek.

Az 1895. évi cairaí s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb korodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

Reuma szesz

biztos s kiváló gyors hatása a test bármimemű csúzos bántalmait, u. m.: **köszvény, csúz, rheuma, ischiás, asztma,** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültbb eseteknél is már egyszeri bedörzsolésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog-fejtájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Badapesten: **Török József** ur gyógyszerháza király u. 12 és **dr. Egger A.** ur gyógyszerháza váci-körút 17. — Verseczen: **Küchler Béla** ur gyógyszerháza. — Ugyszintén a főváros összes a vidék csaknem összes gyógyszerházaiban, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész.

S.-A.-Ujhely, 166. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

11524. szám. — 1897.

Hirdetmény.

Az 1897. évi VI. t. cz. 5. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a törvénysatósági bizottságnak f. é. december hó 14-én tartandó közgyűlésén a közigazgatási bizottságnak öt tagja 1898 — 1899. évekre leendő megbizással fog választatni.

Verseczen, 1897. évi december hó 1-én.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

Több ezer

FÉRFI

fiatal és öreg, viszonyat erejüket és egészségüket a világhírű, ismert és becsült Dr. Müller-féle idegerősítő készülékeknek köszönheti. E kipróbált készülék különösen segít fiataloknál bűnök és kicsepangások után bekövetkezett idegbajoknál, a kezek és lábak ideges reszketésénél, hátgerinczajoknál, esüggedésnél, félelemnél, lehangoltságánál, ideges főfájásoknál, migránnél különösen pedig férfini gyengeségénél s minden hátramaradt gyengeségénél. A gyógyulás hamar, pár nap alatt bekövetkezik Dr. Müller főtörzsorvos idegerősítő készülékének alkalmazásával. Kapható Szent György gyógytár Bécs, V/2 Wimmergasse 33. Ára pontos orvosi utasítással 3 frt. 10 kr. és 25 kr. postaköltség, pakolást. Eppen ott kapható Dr. Müller főtörzsorvos Injecciói és pilulai, melyek pár nap alatt a kifolyásokat úgy nőknél mint férfiaknál megszüntetik. Ára még nem üdült bajoknál 1 frt. 60 kr., üdülteknél 2 frt. 50 kr. posta útján 25 krral több (portó nélkül).

A pénz előleges beküldését postautalványnyal kérjük.

Egyedüli bevásárlás forrás **Szt. György gyógytár** Bécs V/2 Wimmergasse 33 hová a megrendelések küldendők.

Tessék ezt a hirdetést kivágnani és eltenni.

A ma története

az ujság. Friss és pontos krónikása a nap eseményeinek. Felhasználásával a modern technika hatalmas vívmányainak hírt hoz és hírt ad haladéktalanul mindarról, a mi fontos érdekes és említésre méltó történik az egész világon. A villamos drót a gondolat gyorsaságával közli vele azt is, a mi a földgömb tulsó felén történik, avatott kezek élvezetes formába öntik a hírt és a rotációs gép percek alatt ezer meg ezer példányban ontja a friss ujságot. A hírszolgálat mai általános, hatalmas fejlettségénél is gyorsaság tekintetében az egész hazai sajtó élén áll a

„Magyar Ujság“

a mely a vidéken még ugyanazon a napon, a kora reggeli órákban értesíti a közönséget a legutóbbi huszonnégy óra eseményeiről. Teljes tizenkét órával előzi meg tehát a Budapesten reggel megjelenő összes napilapokat. A

„Magyar Ujság“

melynek főszerkesztője Gajári Ödön, felelős szerkesztője Kende Zsigmond, az egyetlen a vidéken már kora reggel megjelenő szabadelvű irányu nagy politikai napilap. Munkatársai a magyar publicistika, a magyar szépirodalom és az újságírói kar legjobb erői; saját levelezői vannak az ország minden városában és a külföld valamennyi jelentékenyebb helyén, e kik haladék nélkül értesítenek minden érdekes eseményről. Elve a gyorsaság, pontosság és megbízhatóság. Mindent megír, a mi igaz, de semmit, a mi valótlan. Elejétől végig érdekes, de a hazug szenzációt nem hajhássza. A hangja komoly, tisztességes és mindig irodalmi színvonalon áll. Kiterjeszti figyelmét a társas élet minden ágazatára és az egyetlen magyar napilap, melynek naponta

külön állandó kerékpár rovata van.

Noha terjedelme a többi napilapokkal egyenlő, sőt némelyiket felül is mulja, a

„Magyar Ujság“

a legolcsóbb budapesti napilap; mert előfizetési ára egy évre csak 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, 1 hónapra 1 frt.

Egyes szám ára vidéken is csak 4 kr.

A „Magyar Ujság“ Karácsonyi ajándéka egy irodalmi becsü

Gyönyörűen kiállított 3 frtnyi bolti áru díszmű

(Benedek Elek: Magyar népköltés Gyöngyei)

lesz, a melyet díjtalanul megkap mindenki, a ki a Magyar Ujság-ra legalább egy negyedévre előfizet.

Mindezek az óriási előnyökön felül, a melyekhez foghatóval egyetlen más ujság se szolgál olvasóinak, a

„Magyar Ujság“

még külön, rendkívüli kedvezményt is nyújt előfizetőinek a mennyiben

a hazai és világirodalom száz kiváló művét

majdnem teljesen ingyen, a bolti ár egy negyed részéért bocsátja rendelkezésükre.

— Mutatványszám kívánatra ingyen. —

Czim:

A Magyar Ujság kiadóhivatala

Budapest, Ferencziek-tere 3.

A Magyar Ujság egyes példányai minden újságelárusítónál kaphatók.

5905. szám, — 1897.

Arverési hirdetmény.

Az alólirott m. kir. erdőigazgatóság írásbeli versenytárgyalás után áruba bocsátja a padurányi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó Dubest község határában fekvő 307,8 kat. hold térfogatu 1896—1900 évi vágásterületek fakészletét tövön az erdőben az 1898—1900 évek alatt három egyenlő részletben való kihasználásra.

Még pedig a II. vágássorozatban 184,9 kat hold területen álló 4681 m³ tolgly hasznofára, 23059 ürm³ kemény hasábfára, 5741 ürm³ keménydorongfára és 6664 ürm³ keménygalyfára becsült fatömeget- és a III. vágássorozatban 122,9 kat. holdon álló és 2749 m³ tolglyhasznofára, 19358 ürm³ keményhasábfára, 4429 ürm³ keménydorongfára és 3957 ürm³ keménygalyfára becsült fatömeget.

A kikiáltási ár a II. vágássorozat 184,9 kat holdjára nézve 25.100 (huszonötezeregyszáz) forintban, a III. vágássorozat 122,9 kat holdjára nézve pedig 17600 (tizenhétezerhatszáz) forintban van megallapítva. Az ivenként 50 kr. bélyeggel ellátandó írásbeli zárt ajánlatokban világosan és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a tárgyalás alapját képező általános és részletes árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti, a megajánlott vételár pedig az ajánlatban számjegyekkel és betűkkel is világosan kiirandó és az ajánlathoz a megajánlott vételár 10 (tíz) százalékát kitevő bantpénznek akár készpénzben akár elfogadható értékpapírokban az alólirott erdőigazgatóság házipénztárnál történt letételét igazoló nyugta csatolandó. Az ilykép kiállított és felszerelt ajánlatok folyó évi december hó 16-ik napjának délelőtti 12 óráig. „Ajánlat a padurányi m. kir. erdőgondnokság II., esetleg III. vagy II. és III. vágássorozatában kihasználható faanyagra“ felírással ellátott zárt boritekből az alólirott m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandókba megjegyeztek, hogy az egész fatömeget avagy pedig az egyes vágássorozatokat fatömegére külön-külön adhatók be ajánlatok, valamint hogy

utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak; végül hogy az arverési és szerződési feltételek a hivatalos árakban az alólirott erdőigazgatóságnál valamint padurányi m. kir. erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők.

Lugoson 1897. évi november hó 26-án.

Magy. kir. erdőigazgatóság.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcséplők

Pontos czim:

Első Magyar

Gazdasági gépgyár

részvény-társulat Budapest.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Megrendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók.

Morzsolók.

Dr. Högyes korszakos találmánya Asbest-talpbélés

Nincs bőrkeményítés!
Nincs lábizzadás!
Nincs meghülés!
Nincs semmiféle lábbaj!

Követeljük az

Asbest-talpbélést

csizpészelnkőtől.

Felnőtteknek 35—45 számig tucatlja 12 frt., párja 1 frt. 20 kr. Gyermeknek 20—34 számig tucatlja 8 frt., párja 60 kr. csak utánvét mellett.

Dr. Högyes találmányát szabadalom védi minden országban. — Bővebb felvilágosítást kézséggel ad

Az „Első magyar asbestáru-gyár“ Budapest, VI., Sziv-utca 19. szám.

Verseczen kizárólag: Zeller Mátyás úrnál kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbálásának, már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállított, RUDOLSTADT.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.